

INGEZONDEN.

TUINBOUW EN TUBERCULOSE.

Hooggeachte Redactie,

In de bijna 30 jaren, dat het Nationaal Bureau voor Vrouwenarbeid advies voor beroepskeuze verstrekt, is ons herhaaldelijk ter oore gekomen, dat een zwak meisje, een nerveus meisje, een meisje met tuberculeusen aanleg, door haar huisarts werd aangeraden om „in den tuinbouw” te gaan.

In den tuinbouw is evenwel ten onzent voor de vrouw geen toekomst te vinden. Wie zelfstandig *kweekster* wil worden moet, naast tuinbouwkundig en koopmans-talent, over een flink kapitaal beschikken. Vooreerst voor het koopen van eigen grond; bovendien voor het verschaffen van inkomsten gedurende de jaren, dat er niet of onvoldoende wordt verdiend. Van de — weinige — groente- of vruchtenkweeksters in ons land zijn verscheidene genoodzaakt geworden haar bedrijf te liquideeren.

Bezoldigde hulphracht in een kweekerij kan de Nederlandsche vrouw, behoudens wellicht in een enkel uitzonderingsgeval, niet worden. Het is in den regel zelfs al moeilijk, om ter wille van practische vóór-opleiding plaatsing in een kweekerij te vinden als *volontaire*.

Een bekwame *tuinarchitecte* verdient meestal nooit meer dan f 1200 per jaar. Dikwijls evenwel, wegens niet regelmatig elkaar opvolgende opdrachten, een veel kleiner bedrag. Alleen wie eigen vermogen bezit, zoodat geen arbeidsinkomen of uitsluitend bijverdienste noodzakelijk is, zou zich zonder financieel bezwaar als tuin-architect kunnen vestigen.

Naast den *tuin-man* met *tuin-knechts* is er in Nederland geen enkele *tuin-vrouw*.

De leiding van de tuinverzorging wordt door bewoners van groote villa's slechts in een enkel uitzonderingsgeval bijv. wanneer men met een goed tuinbouwkundig opgeleid meisje wegens familieomstandigheden in connectie staat, aan een *vrouw* opgedragen.

Vorming tot tuinbouwkundige moet evenwel niet slechts van oeconomisch standpunt uit beschouwd worden ontraden. Dit werk stelt *physiek* zóó hooge eischen, dat het voor iemand met zwakke gezondheid of zwak zenuwgestel nadeel in plaats van voordeel oplevert. De *tuinarchitecte* heeft, evenals de woning-architect, tot plicht om de uitvoering van eigen ontwerpen voortdurend te controleeren. Zij moet urenlang, zonder dat er met weer of temperatuur, ook zonder dat er met vermoeidheid mag worden rekening gehouden, op een bepaalde plek staan.

Ook de *kweekster*, de *tuinbouwster*, staat dikwijls urenlang bij mist en slagregen op den doorweekten grond. Onder brandenden zonneshijn moet in gebukte houding worden gewerkt. In voorjaarsnachten moet bij plotseling invallende vorst het warme bed worden verlaten, omdat in de kassen de verwarming moet worden aangelegd. De vochtig-heeteatmosfeer mag haar niet uit de broeikassen bannen. . . .

Redenen dus, waarom naar onze overtuiging het beroep van tuinbouwkundige niet anders moet worden aangeraden, dan aan meisjes met uitgesproken aanleg in die richting, welke voldoende kapitaal bezitten en physiek zoowel als psychisch volledig gezond zijn.

Met dank voor de plaatsing,

Hoogachtend,

ANNA POLAK.

Naar aanleiding van bovenstaand stukje van mej. POLAK hebben wij de schematische tabellen voor beroepskeuze er op nageslagen, die in gebruik zijn bij de school-artsen van den Gemeentelijken Geneeskundigen dienst in Amsterdam (in HEIJER-

MAN's *Beroepsziekten*, medegedeeld door HEYNSIUS VAN DEN BERG). Inderdaad vinden wij onder de beroepen, in aanmerking komende bij longtuberculose, ook genoemd: *bloembindster* en *bloemkweekster*. Het lijkt ons echter onwaarschijnlijk, dat met dit laatste bedoeld is *zelfstandig kweekster* in den zin van hoofd of eigenaar van een bedrijf.

Intusschen is het van belang te vernemen, dat volgens de ervaringen der directrice van het Nationaal Bureau voor Vrouwenarbeid, bezoldigde vrouwelijke hulpkrachten door een kweekkerij zelden of nooit gevraagd worden.

REDACTIE.

EEN „EPIDEMIE” VAN POLYNEURITIS VAN BIJZONDEREN OORSPRONG.

Mijnheer de redacteur,

Op gevaar af, lastig te worden gevonden, meen ik toch niet te kunnen nalaten, naar aanleiding van het antwoord van collega TER BRAAK op mijn ingezonden stuk (bldz. 2621 en 2622) nog eenige opmerkingen te maken.

In zijn antwoord schrijft collega TER BRAAK onder 2°. „al zouden stoornissen van het autonome zenuwstelsel bestaan, dan behoeft dit nog in geen enkel opzicht tegen de diagnose polyneuritis te pleiten, daar het bekend is, dat bij deze ziekte trophische en vasomotorische stoornissen in alle vormen en graden kunnen voorkomen.”

Ongetwijfeld komen bij polyneuritis zeer vaak trophische en vasomotorische stoornissen voor, maar wanneer *deze stoornissen voorkomen, gaan zij steeds gepaard met stoornissen in de sensibiliteit.*

En onder 4°. schrijft collega TER BRAAK: „het ontbreken van liquorafwijkingen kan de diagnose van dr. VAN STRAATEN toch onmogelijk steunen, zoo het al geen krachtig argument ertegen is.”

Het zou niet mogelijk zijn al de literatuur aan te halen, waarin besproken wordt, dat ontstekingen van het myelum zonder dat de meningen zijn aangetast, zeer vaak geen afwijkingen in den liquor geven en het behoeft dan toch zeker geen verwondering te wekken, dat er geen liquorafwijkingen zijn, wanneer het letsel van myelumcellen door een gif van buiten geschiedt.

Hoogachtend van U, mijnheer den beheerenden Redacteur, de meest dienstwillige dienaar,

Rotterdam, 17 Mei 1931.

J. J. VAN STRAATEN, *zenuwarts.*
